

Absolute Wilson

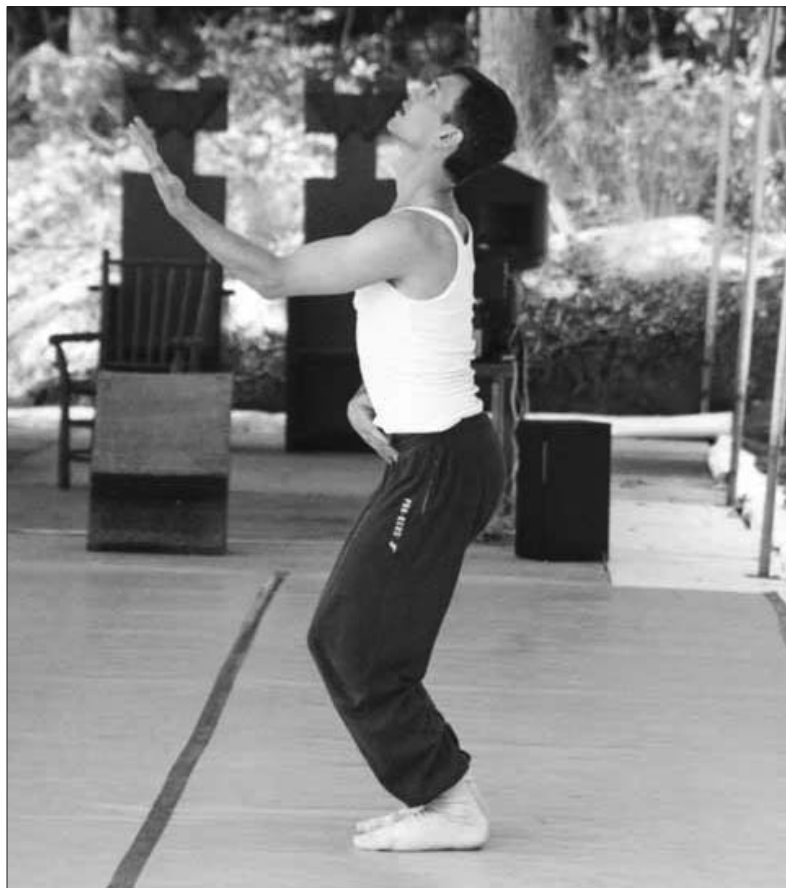
2006, de Katharina Otto-Bernstein

Sinopsi

Aquesta pel·lícula documental ens acosta a la meravellosa vida i al geni creatiu de Robert Wilson, director, escenògraf, dramaturg, aclamat internacionalment com "l'avantguardista teatral més important d'Estats Units, fins i tot del món". Per primera vegada es mostren els misteris i la personalitat inèdita d'un dels artistes més controvertits del nostre temps.

Fitxa tècnica

Direcció i guió ······ Katharina Otto-Bernstein
 ······ Katharina Otto-Bernstein
 Producció · Katharina Otto-Bernstein
 i Penny Stankiewicz
 Música ······ Miriam Cutler
 Fotografia ······ Ian Saladyga
 Muntatge ······ Bernadine Colish
 Vestuari ······ Rose-Marie Melka
 Nacionalitats ······ EUA i Alemanya
 Durada ······ 102 min.

“El millor és que quasi no s’entén ni ell mateix. Ha construït el seu propi món”.

Definit per *The New York Times* com una de les figures més importants del teatre de l'avantguarda, el seu treball trenca totes les normes de l'escena. Traspasa els límits espacials i temporals com no s'havia fet mai per forjar unes imatges d'una bellesa increïble i, alhora, d'una complexitat psicològica propera als malsons. Considerat un geni visual hipnotitzador, Robert Wilson no sempre ha estat entès pel gran públic. La directora Katharina Otto-Bernstein aconsegueix, per primera vegada, que el geni s'obri a l'espectador i comparteixi el significat de la seva producció.

La història del jove Robert Wilson comença amb la dels protagonistes del darrer film de Michael Haneke, *La Cinta blanca*. Igual que els fills del pastor del poble, Robert té com a pare a un dels líders de la comunitat, l'alcalde de la comunitat baptista de Waco. Això determina no només la seva existència, sinó la que serà la seva obra futura. Producte d'una ciutat altament segregacionista, tradicional i conservadora, Wilson es rebel·larà contra el sistema allunyant-se d'un pare rígid i d'una mare amb la qual reconeix no haver tingut mai cap mena de comunicació personal. De família benestant, no es va sentir integrat dins la seva pròpia gent. Com un *outsider* a casa seva, la seva personalitat es forja a través de la posada en qüestió de l'“American Way of Life” i a partir de la modernitat de les seves creacions. De la seva primera

Fitxa artística

Robert Wilson
 Tom Waits
 Philip Glass
 William Burroughs
 David Byrne
 Jessye Norman
 Susan Sontag
 Charles Fabius
 Harvey Lichtenstein
 John Rockwell
 Suzanne Wilson

representació juvenil, el seu pare ja va concloure: “No només és de mal gust, sinó que és «anormal»”. En aquesta “anormalitat” radica la gran aportació que és Wilson per a la Història de les Arts. Una història que comença al Nova York dels 60, en una època en què Wilson i creadors com Philip Glass es creien capaços de reinventar la cultura, el teatre i, per què no, Amèrica.

El poder transformador de la creativitat

L’art com a teràpia, com a mitjà d’expressió, és, clarament, el motor de les pulsions creadores de Robert Wilson. Primer per a si mateix i posteriorment per ajudar altres joves que, com ell, no podien superar les seves dificultats cognitives a través dels mètodes tradicionals. “La percepció del món canvia quan frenes” afirma Wilson, que propugna l’alentiment del moviment com a teràpia educativa, ja que frenant la vida fins que s’aturi s’aconsegueix fer avançar tot controlant-ne el camí. Wilson seria capaç de descobrir nous llenguatges i traspasar els límits de la conveniència, tot deconstruint de mil maneres el llenguatge, per crear una multiplicitat de nous idiomes, també vàlids, però diferents.

“A vegades et dius a tu mateix, què hauria de fer ara? Estàs pensant en què és el correcte, què és el que toca fer, però ben sovint hauries de pensar, què és el que no hauria de fer? I aleshores fer-ho!”

Recordant la megalomania de cineastes com Francis Ford Coppola o Orson Welles, Robert Wilson allarga les seves representacions fins les 12 hores o els 7 dies. Obres sense argument i

sense guió, al dramaturg mai li passa pel cap no fer allò que voldria fer, siguin quines siguin les convencions preestablertes. La seva Autoria, en majúscules, es fa més present que mai en la finalment no estrenada *Civil Wars*, alhora que la magnitud de la seva imaginació i ambició consagren fins la categoria d’èxit immortal *Einstein on the beach* o *Deafman Glance*.

CRÍTICA

La realitzadora estructura el documental posant en relació elements biogràfics de Robert Wilson amb la seva obra. Construeix un diàleg audiovisual amb l’espectador a través de la veu del mateix Wilson entrevistat, i de les imatges de les seves posades en escena. Les representacions teatrals acompanyen el discurs de Wilson, però sense menysprear la importància i el valor que una comunicació tan directa pugui tenir. Al final tenim la sensació d’haver vist, una vegada més, una pel·lícula biogràfica gràficament lineal, fàcil i comprensible... Transmet una informació valuosa —no hem d’oblidar la multiplicitat de veus importants que ofereixen la seva visió i experiències personals amb el dramaturg—, però ¿es comunica realment amb nosaltres? ¿Ens empeny a interactuar? ¿Constitueix un repte per a la nostra mirada, tan acostumada a les biografies de cineastes, científics, actors, polítics...?

Otto-Bernstein fa un recorregut clàssic per la producció de Wilson i veiem passar les seves obres i la seva interpretació personal, però estem davant d’una ambició excessiva de voler mostrar tota la trajectòria d’un artista d’una magnitud tan gran que ens arriba

com a fragments desconnectats d’una obra personal que no ho ha estat pas, de desconnectada. En absolut. Ens perdem pel camí (massa llarg, massa extens), perdem el fil conductor del seu esperit, de la seva autoria. Copsem superficialment l’estètica del dramaturg i, fins i tot, entenem part de les seves motivacions, però no aprofundim en la seva essència.

Es produeix una contradicció precisament entre la mateixa producció de Wilson i el discurs que se’n fa. La realitzadora no ha sabut mantenir i traslladar-la al seu documental, la capacitat *émouvante* de l’obra de Wilson. Mentre l’autor de *Waco* juga amb el temps i l’espai deconstruint totes les convencions que pesen en la història del teatre, Otto-Bernstein no podria haver estat més tradicional ni podria haver respectat més les normes del gènere biogràfic.

Per a qui no conegui l’obra de Robert Wilson, després de veure aquest documental no podrà deixar de voler-la conèixer. Per a qui ja la conegui, l’entendrà una mica més.

Raquel Sánchez

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.